

Naturintegreret socialt arbejde

Bøgens børn

Formål:

- At anspore til refleksion og samtale om relationer til forældre og det, der kan være svært i forældre/ung forholdet.

Forfatter:

Caroline Vandt Madsen, projektleder Natur til et godt liv – Laboratoriet, Svanninge Bjerge, Bikubenfonden

Teori

Narrativ teori, hvor der arbejdes med, at vores identitet skabes gennem de vigtige fortællinger, vi selv eller andre fortæller om os.

I denne øvelse arbejdes med at distancere sig selv fra svære problemer i eget liv og alligevel tale om svære hændelser og tage ord som under-

trykkelse, overbeskyttelse og dominans, gennem det man ser i omgivelserne, i sin egen mund. Ligesom der kan sættes navn på dét, den unge ser og hører. Gennem denne metode kan det blive mere tydeligt, klart og lidt lettere for den unge at se og tale om tilsvarende situationer fra sit eget liv.

Progression

Øvelsen kan knyttes til et forløb, hvor der bl.a. arbejdes med relationen mellem forældre og ung.

Transfer

Den fagprofessionelle skal registrere de tanker, som den unge gør sig i skoven. Tag et foto af den lille og den store bøg og tag det frem, når der tales om de tanker, der opstod i skoven. Medbring evt. notesbøger hvori de unge kan skrive deres tanker, og som kan anvendes i opfølgende sessioner.

Natur

Denne øvelse kan kun foregå under bøgetræer, idet den store bøg, den lille bøg og den brune skovbund er en forudsætning for fortællingen, der skal starte refleksionen op.

Variation

Øvelsen kan udvides med flere fortællinger om træernes rødder, familieband og om at forhindre konkurrerende arter i at vokse.

De unge kan medbringe en notesbog, hvori de skriver deres tanker og følelser. De kan skrive deres bevidning af en anden ung, som kan anvendes senere i en anden kontekst.

Lad øvelsen indgå i et forløb, hvor de unge om efteråret samler bog, som sås derhjemme og spirer frem. Det kan være starten på (gode) samtaler, fx om pasning af det nye træ eller om trivsel og hvad der skal til for at trives.

Tidsforbrug

15-30 minutter.

Deltagerantal

1-10 deltagere.

Udstyr

- Kræver ikke særligt udstyr.

Tryghed og sikkerhed

Skab tryghed i gruppen.

Forberedelse

Find et godt sted i skoven med mulighed for lidt fred fra andre skovgæster.

Sværhedsgrad:

Fysisk: ● ○ ○ ○ ○

Socialt: ● ● ● ● ○

Kognitivt: ● ● ● ● ○

Naturintegreret socialt arbejde

Bøgens børn

Formål:

- At anspore til refleksion og samtale om relationer til forældre og det, der kan være svært i forældre/ung forholdet.

Forfatter:

Caroline Vandt Madsen, projektleder Natur til et godt liv – Laboratoriet, Svanninge Bjerge, Bikubenfonden

Krav til omgivelserne

Et eller flere store bøgetræer med "brun skovbund" (visne blade) under, hvor der ikke vokser andet end små, forkrøblede bøgetræer/bøgespirer. I de fleste danske bøgeskove kan sådan et sted findes.

Fremgangsmåde

- 1 Find et område med store og små bøgetræer.
- 2 Lad de unge gå lidt på opdagelse under de store bøgetræer.
- 3 Bed de unge beskrive, hvad de ser (skovbunden, stammer, kronetag osv.). Gør dem særligt opmærksom på de små bøger i skovbunden. Er der mange/få? Se på deres størrelse, hvorfor er de mon ikke større?
- 4 Vælg et lille bøgetræ (ofte kun 20-40 cm høje) under et stort bøgetræ.
- 5 Fortæl hvordan det store bøgetræ har smidt et frø. Vis gerne bogskaller, der ligger under træet, og forklar, at frøet kommer her fra. I efteråret har bogen smidt sine frø, og hele vinteren har de ligget i skovbunden beskyttet af de visne blade. I foråret er de spiret frem. Lad de unge mærke skallens overflade imens.
- 6 Fortæl hvad der skal til, for at et nyt træ kan vokse frem (lys, vand, næring).
- 7 Fortæl at bogen er et skyggetræ. Det betyder, at den ikke lader ret meget lys trænge ned til skovbunden under sig. Det kan de unge se på den brune skovbund – her er

ikke nogen planter andet end små bøgetræer. Det store bøgetræ beskytter det lille bøgetræ ved at sende næring til det via rødderne, og det sørger for med sin skygge på skovbunden, at der ikke er andre planter, der spirer og konkurrerer med det lille bøgetræ. Men det lille træ overskygges også, og dets vækst holdes nede. Der er fundet små bøgetræer, der er 50 år gamle, som har levet en hensygnende tilværelse under deres forældretræ. Det er først, når den store bøg vælter eller fældes, at det lille bøgetræ vokser og spreder sine grene ud. Der sker her en markant forandring, som endelig tillader at det lille træ kan vokse og blive stort og stærkt (Bog kan også spredes af mus og fugle, så de spirer længere væk fra forældretræet, og derved får bedre vækstvilkår fra start. På den måde har de nok plads, lys, næring og vand til at vokse op).

- 8 De unge skal tage et billede af deres lille bøgetræ (skovmiljøet). De kan tage billedet frem senere, som en husker til at genbesøge fortællingen.
- 9 Lad de unge reflekterer over dét, de har set og hørt. De kan tale sammen to og to ved et træ, de selv vælger. Du kan give dem spørgsmål til inspiration, og du kan selv vælge at styre interviewet.

Gode spørgsmål

- Hvad får bøgetræerne dig til at tænke på?
- Kender du til tilsvarende situationer fra dit eget liv?
- Hvad vil du kalde denne situation?
- Hvad får det dig til at føle?
- Hvordan kan du mærke, de(n) følelse(r)?
- Hvad betyder det for dig?
- Er der noget i øvelsen, der bliver tydeligt for dig, og som du skal handle på?
- Hvis handlingen lykkes, hvilken forskel vil det gøre for dig?

Rollefordeling

Det kan være en fordel, at en ung eller en fagprofessionel har ansvar som bevidner. Fordel fx de unge, så de har en bevidningsmakker.

Refleksion

Den fagprofessionelle opstarter refleksionen ved at fortælle om bogens børn, hvorefter der spørges nysgerrigt ind til tanker mv. Giv de unge tid til

selv at mærke, se og høre, og giv tid, ro og plads til de unges indbyrdes samtaler.

